

פרוטוקול מס' 42/ג

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי, כ"ו
בתמוז תשי"ד (27.7.1954) בשעה 9.00

חברי-הוועדה:

ב ר כ ח ו:

- ד. בר-רב-הא"י - היו"ד
- י. אורזי
- ב. אזניה
- ב. אידלסון
- ע. איכילוב
- מ. ארם
- א. ברמן
- ש. גרדי
- מ. וילנר
- סאלח חסן ח"כ ניפס
- ש. לורנץ
- מ. נורוק
- א. רזיאל-באנר
- ד. פלדמן
- ד. צברי
- י. רפאל

מוזמנים:

א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

ח ס ר ד:

- סאלח חסן ח"כ ניפס
- ש. בבה
- ה. ברגר
- י. הרדי
- ק. כהנא
- סאלח חסן ח"כ ניפס
- ע. מימון

סדר-היום:

א. קביעת מסגרת של זמן
לדיון בתקציב הפיתוח

2 עמ'

ב. ערעורה של סיעת מק"י על
החלטת היו"ד והסגנים בקשר
להצעה לסה"י בענין מעצרים
אדמיניסטרטיביים

3 - 4 "

א. מביעת מטגרת של זמן לדיון בתקציב הפיתוח:

היו"ר ד. בר-רב-הא"י:

בטרם ניגש לדיון בשאלה זו, אקדים כמה מלים על סדר עבודתה של הכנסת עד לפגרא. בהצעה היא לסיים את העבודה של מושב הקיץ בשבוע האחרון של חודש אב, ז.א. ב-25.8.54. כדי לקיים דבר כזה, עלינו להתאמץ במקצת בשבועות הבאים, ועלינו לקבוע שהדיון בתקציב הפיתוח לא יחרוג ממטגרת של שבוע אחד.

אני מציע להקציב לדיון זה 6 שעות.

מ. וילנר:

לדעתי, מתקבל על הדעת שהכנסת תחזור לסדר עבודתה הרגיל בשבוע הבא ותקיים

שתי ישיבות בימים ב' וג'.

אני מציע להקציב לדיון בתקציב הפיתוח 10 שעות

א. רוזאל-נאור:

עלינו להפסיק את ההתמקחות חסרת-הטעם בעניינים אלה. הדיון בתקציב הפיתוח מקיף את כל בעיות הכלכלה של המדינה ויש להקציב לו 12 שעות - ז.א. שבוע עבודה מלא.

אני תוסך בהצעה של 12 שעות.

א. ברטן:

י. אורי:

אני מקבל את ההנחה שהדיון יסתיים תוך שבוע אחד. כאשר מדברים כאן על חשיבות הוויכוח, אני רואה לפני את כבודה של הכנסת. אני מציע 8 שעות.

י. רפאלי:

יש הסכמה כללית שצריך להחזיר את עבודת הכנסת לסדרה הרגיל. שבוע עבודה זה 12 שעות, אך עלינו לקחת בחשבון את הרצאת הפתיחה ותשובתו של השר, ועל-כן אני מציע 10 שעות.

ה צ ב ע ה

בעד 8 שעות - 6 קולות
" 10 " - 6 קולות.

א. רוזאל-נאור:

אני מסירה את הצעתי.

היו"ר ד. בר-רב-הא"י:

אני מסיר את הצעתי. מכיון שהקולות היו שקולים - אני מציע שנחליט על 9 שעות.

ה ו ח ל ט

לדיון בתקציב הפיתוח יוקצבו 9 שעות.

ב. ערעורה של סיעת מק"י על החלטת הנשיאות בקשר להצעתה לסדר-היום בענין
"מעצרים אדמיניסטרטיביים בנצרת"

ט. וילנר:

נקודת הכבוד שבהצעתנו אינה על המלה "נצרת",
אלא על שתי המלים "מעצרים אדמיניסטרטיביים",
ואני מוכן להוציא מכאן את ענין נצרת.

סיעתנו מלאה התמרטרות על הנוהג בזמן האחרון, שלא
היה כמוהו בכנסת בשנים הקודמות, שהנשיאות באופן קבוע כמעט מתערבת ופוסלת
לא רק את הדחיפות שבהצעות לסדר-היום, אלא אף את עצם ההצעות. הפעם הגיע
הדבר לשיאו. אנחנו הצענו הצעה בענין מעצרים אדמיניסטרטיביים לפי סעיף
111 של תקנות ההגנה הבריטיות. בשעתו לפני שלוש שנים, הכנסת דנה במקרה
אחר בנוגע לאותו סעיף - חברי-כנסת מסיעות שונות התנגדו לעצם המעצרים
האדמיניסטרטיביים; הם טענו שאם אדם פשע יש להעמידו למשפט. הכנסת אז
החליטה שדבר זה אינו הולם מדינה דמוקרטית והטילה על הוועדה להביא תחליף
לזה תוך שבועיים. עכשו חודשו מעצרים אדמיניסטרטיביים ובאותו מחנה ג'למה,
שאז דובר עליו. עד עתה אין במדינה חוק הקובע שיש כלל מיוחד לערבים
וכלל מיוחד ליהודים.

הנשיאות לא רק שדחתה את הדחיפות שבהצעה,
אלא בכלל אוסרת את הצגתה מעל במת הכנסת. דבר זה הוא בניגוד לכל הנהגה
בכנסת.

אני על-כן מעלער על פסילת ההצעה. אינני
עומד על הדחיפות, אך אני רואה שרירות בדחייתה של ההצעה. אני עומד על
זכותנו להעמיד את ההצעה ביום הרגיל להצעות לסדר-היום.

ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת: הסברתי כבר פעמים אחדות בוועדת-הכנסת, שבשעה

שהיושב-ראש והסגנים דנים בהצעה מסוימת, אם
להעמידה לסדר-היום או לא, אין הם נכנסים לתוכן הענין, ואינני עונה
לתוכן הענין.

היושב-ראש והסגנים סברו במקרה זה שהנושא אינו
נושא להצעה לסדר-היום אלא לשאילתה. אם התשובה לשאילתה לא תספק את דעת
השואלים, הם רשאים תמיד להעלות את הענין כהצעה לסדר-היום.

בשבוע שעבר נתבררה בוועדת-הכנסת בעיה דומה
לזו, ואז ביקשתי מאת הוועדה לקבל החלטה שתנחה את היו"ר והסגנים בשעה
שהם דנים בענין כזה, והם חושבים שהענין צריך לשמש תחילה נושא לשאילתה,
כדי לברר אם אמנם העובדות נכונות, ואם כן מה בדעת השר לעשות. וכאשר
התשובה אינה נראית בעיני החבר השואל, הוא יכול להעלות את הענין כהצעה
לסדר-היום. ביקשתי שוועדת-הכנסת תדון בענין זה ואנחנו נקבל כל החלטה
שהיא תקבע.

אין כאן כל פגיעה במישהו, אלא למען הסדר
הטוב, כדי שהאינסטיטוציה של הצעות לסדר-היום לא תאבד את ערכה ולא תקבל
צורה של שאילתות, טוב יותר לפנות תחילה בשאילתה ולברר את העובדות.

הצעתו של חבר-הכנסת וילנר היתה מנוסחת "דיון
על מעצרים אדמיניסטרטיביים". אנו חושבים שתחילה צריך לברר באמצעות שאילתה
אם אמנם יש מעצרים כאלה, ואם יש מה בדעת השר לעשות. לאחר שיקבלו תשובה
בלתי-מספקת, הם יכולים להציג את הענין כהצעה לסדר-היום. אנו דנים כאן
רק על הסדר האדמיניסטרטיבי ולא על עצם הענין.

א. רוזיאל-באור:

הערות אחדות לצד הכולל של דברי סגן יו"ר הכנסת,
לא לבעיה הקונקרטיה שעורר חבר-הכנסת וילנר.

ייתכן שבעיני היו"ר והסגנים הבעיה המוצעת
אינה נראית כחשובה או דחופה או ראויה להיות בעיה לסדר-היום, והם סבורים
שהיא רצויה להיות שאילתה, אבל היא אינה יכולה לחייב אותו, משום שהצעות
לסדר-היום הן פרודגטיבה של יו"ר הכנסת - לא של הממשלה ולא של הנשיאות.
אם אקשום בסיס לכל הדברים - יבוא אצאא השר ויוכיח שזה לא דוברים ולא יער,
ומגישי ההצעה והעומדים מאחוריהם מטעים. נוסף לכך, אם הבעיה אינה ראויה
לדיון, היא תורד מסדר-היום בעוד 5 דקות. אבל אי-אפשר להגביל את זכותו
של חבר-כנסת להציג הצעה לסדר-היום, מלבד אם היא פוגעת בבטחון המדינה,
בשם הטוב או שמיצה. משום כך יקרה לעתים שהנשיאות משנה את הניסוח הכולל
של הצעה לסדר-היום. היו לי מקרים כאלה, וגם אז באו ושאלו אותנו אם אנחנו

א. רזיאל-באור:

מסכימים לזה. על-פי-רוב הסכמה, ולפעמים לא הסכמה והנשיאות קיבלה את הדין שלנו. אבל אי-אפשר לבוא ולומר שאין לאור-הכנסת זכות להציג הצעה מסוימת מפני שהיו"ר והסגנים אינם מחשיבים אותה. אם מגישים שאילתה, אנו יודעים כולנו שהתשובה משהה ומשהה ועד אשר מגיעה הענין אינו אקטואלי יותר.

לא צריך לבוא ולחדש הלכות רק משום שרוצים

לדחות ענין זה.

ע. איכילוב:

בשבוע שעבר החלטנו שלא להחליט בענין הקונקרטי אלא לאחר שנקבל החלטה עקרונית. אני מציע שגם הפעם לא נדון בשאלה הקונקרטי אלא בענין העקרוני.

ש. לורנץ:

בשבוע שעבר לא קיבלו כל החלטה עקרונית ולא קבעו כל כללים. על-כן, כל זמן שלא נקבעו כל כללים חדשים, אין הנשיאות יכולה להחליט שענין מסוים הוא נושא לשאילתה ולא להצעה לסדר-היום. ייתכן שצריך לקבוע כלל כזה - אך כל זמן שהוא אינו קיים ולא נקבעו כללים נוספים וחדשים, אין מקום לנהוג בסדר כזה, אלא לפי הנהוג שהיה קיים עד כה.

א. רזיאל-באור:

עד עכשו היה ברור שתקנון הכנסת נמטר לעיבוד לוועדת-הכנסת ואחר-כך הובא לאישור בפני המליאה. עתה, הוא מחייב את הכנסת כולה. עשו רוצים, בעקבות ההצעה של השבוע שעבר, ובעקבות הצעתו של חבר-הכנסת איכילוב, להכניס שינויים בתקנון שאושר על-ידי המליאה. האם בטמכותה של ועדת-הכנסת לשנות דבר שנתקבל על-ידי המליאה? מאימתי יש לוועדה רשות, על דעת עצמה, מבלי שנמסר לה יפוי-כח, להכניס שינויים בהחלטה שנתקבלה על-ידי הוועדה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

אין החלטתה של ועדת-הכנסת בשבוע שעבר סותרת את התקנון. אני מעמיד להצבעה את הצעתו של חבר-הכנסת איכילוב.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 5 קולות
נתקבלה הצעת חבר-הכנסת איכילוב.

ע. איכילוב:

אני מבקש שהדיון בשאלה זו יהיה בשבוע הבא.

ה ר ח ל ט

ההחלטה בענין הנידון נתקבל לאחר ההחלטה בשאלה העקרונית, בקשר לסמכותם של היושב ראש והסגנים לקבוע כי שאלה מסוימת צריכה להיות מוגשת תחילה כשאילתה.